

ИВАН НЕГРИШОРАЦ

КО ЈЕ У НАМА?

СВЕТЛОСТ У ВИШЕГРАДУ

Иви Андрићу, in imo pectore

На ставама Рзава
 И Дрине, неког давног лета,
 Са жељом да ме жеља мине, кренух
 На све четири стране света, а у срцу
 Неко тешко, потмуло „ух” разлеже се,
 У тишини, где крв венска и артеријска,
 Где црв истока и запада, рије ли,
 Рије, на ставама Дрине
 И Рзава.

На ставама Рзава
 И Дрине, целога људскога века,
 Гледам како сунце понекад сине,
 А све нешто мислим: за болест нашу
 Нема лека, а од глине ћемо правити патуљке
 И исполине овога и онога света,
 У заносу, док нам нада свукуда сија,
 О светлости, на ставама Дрине
 И Рзава.

На ставама Рзава
 И Дрине, будућега века
 Очекивах поруке, однекуд, из божанске
 Неке руке, из топлине жбунастогa клека,

Од мириснога јоргована до снежнога кукурека,
Од сунца до месеца, свукуд саградићемо мостове,
Свукуд развалићемо плотове, пробудити успавана бића,
О умна светлости, о божанска пића, на ставама Дрине
И Рзава.

ИЗ КОЈЕ ТАМЕ ДОПИРЕ ОВА СВЕТЛОСТ?

Видео сам,
На улици, испод контејнера,
Како пацов у рупу увлачи свој дуги реп.
И рекох, тај створ, на којег помислити
Не могу без осећања мучнине, променио је светом:
Са овог, светлосног ушао у онај други,
Мрачан и неподношљиво хладан.

А ја сам,
Овог лепог пролећног дана,
Само кренуо у шетњу! Ништа више!
И знам да Рамазан само што није
И требало би послушквати Глас Господов,
Али гле, одједном поче да збори Онај
Чију недоличност не бих посебно доказивао.

Јесам ли умео
Стати на граници двају светова,
Па поглед час тамо час овамо да упирем?
Јесам ли успео, кадгод, да будем не само човек
Који гледа пацова него и пацов који на себи
Носи човеков оловни поглед? Јесам ли летео
У висине кад и у суновратне дубине?

Ако би се дрзнуо
Да нешто кажеш, ако би измуцао
Како си увек и ово и оно, онда засигурно знам
Да никада такву свест досегнути нећеш! За почетак бар
Осети Љубав без које ништа постојало не би!
Загрли, нежно, прво дрво на које наиђеш,
Загрли га мислима с којима ступаш у светлост и таму!

И тада знај:
Ако Господу није тешко да, због тебе,
У реп пацова претвори се?! Ако у смрад контејнера
Његово блиставо миро избије, ако сјај светлости
Сунчеве никне у корену доњих светова?!
Онда нека ти, синко, ништа, баш ништа
На овом свету тешко не буде!

Тад запој: Господ је у теби,
Преображење пред тобом!

ПРАЗНО МЕСТО. ГУЖВА НА САЈМУ КЊИГА
У ТЕХЕРАНУ

Можда ту има нешто
Због чега почињем да шапућем
Анђелу на свом рамену. Он ће стрпљиво
Ослухнути те речи што звецкају
Као јевтина бижутерија, а онда ће
Невидљивим перцем из својих крила
Показати куда треба да кренем.

Тог се празног места
Не бојим, никада ме страх није хватао
Кад осетим да Невидљиви осветљава моју таму!
Само кажем: можда ту има нешто због чега море
Памти сваки дрхтај својих таласа, због чега ружа
Слободно пушта сваки мирис, знајући да га
Увек може вратити у своју чашицу.

Окружен сам
Озбиљним лицима, а радост
Тихо клизи до места где дуга никада била није,
Где осмех разведри дан кад спрема се киша
И олуја. Тако ведре, речи отворе
Оно празно место, а празнина
Ћути, ништа не казује!

Ко у њу треба да уђе,
Чије руке додирнуће се
У пријатељски стисак, то се не зна!
Тад, скупи снагу, прикупи довољно дрва,
Па запали ватру код тог улаза у пећину!
На један начин видиш ватру пред собом,
А на други по зидовима пећинским!

Усред ноћи
Биће ти хладно, а ти:
Огрни се тишином, на рамену
Начини место за анђела! И почни,
Лагано, да причаш! А онда,
Запевај, запевај без
Иједне речи!

СВЕТИ САВА И ЦЕЛАЛУДИН РУМИ. ТАМО,
ГДЕ ЗВЕЗДЕ БЛИСТАЈУ, УСРЕД НАЈЦРЊЕ НОЋИ

Када је Свети Сава
Душу испустио, тамо, у Трнову,
Затечен на далеку путу, његову светост
Виделе су само очи загледане
У најчистију светлост тишине, у онај златни
Прах расут по небеској пелерини, а она од облака
До облака, од ноћи до ноћи, корача погрбљена,
Вазда међу звездама. Корача, и не застаје!

А те године журио је
Свети да света обиђе места,
Свету Голготу и свети Гроб, а онда се
Журно запутио у Цариград, па у Несебар,
Све хрлећи свом гробном Трнову.
На том путу лутао је и Анадолијом,
Све по Икониском султанату, гледајући слуге
Божје: хришћанске, исламске и паганске.

Тако дође сасвим близу
Владарске и дервишке престонице,
Славне Коње, па туда прође срца препуног
Бога који сваку мрљу љубављу је
Позлатио. А тамо, у Коњи, беше онај чије име
Значи Љубав Божја, она сила што осветљава
Целу римску Анадолију, а одатле све до Голготе,
И до Гроба Светога спасоносне баца зраке!

Нема тога ко би посведочио
Да два монашка храста сплела су
Своје витке гране у братски загрљај,
Али ја вам живи сведок да њихове душе
Светлосним огрнуше се прахом.
А Он, то сви знамо, сваку честицу вечно живом
Чини. Два се жира на два стабла, са две гране,
На исток и запад поделише!

О, како се моја исихија,
Моје радосно тиховање, нежно
Наставља у заносном, вртоглавом
Дервишком плесу! О, како се лудило материје

Растаче у песму која не зна шта је бол,
А онда највећа брука окончава се
У тачки мртве тишине! У њој, тек процветао багрем
Ћутке вели да носиш неко тихо чудо у себи!

Одох ја у Трново,
Одох ја у Коњу: а душе наше
У Господу нека ћуте и тихују!
У радосној светлости оне
Стотину језика говоре! И на тим језицима
Душе се, без превода,
Светлошћу умивају.

КО ЈЕ ТО У НАМА?

Мињи, in aeternum

Тај дан,
Кад пробудила си се
Усред сопствене смрти,
Посвећен је светим мученицама
Вери, Нади, Љубави и мајци Софији.
Одавно не знам где почињем ја,
Где престајеш ти: одавно рекли смо,
Једно другом, да вреди живот саградити, као кућу,
Само уколико градиво у њој буду вера,
Нада и љубав.

О, каква дивна
Опека, какав малтер и креч
Неговали смо годинама, у дубини душе,
Као у некој брижљиво скривеној
Ризници! И, ето, сад је,
У твом буђењу, тамо, где све разлике ћуте,
Сад је, наједном, обелодањено ово свето посрнуће,
Под крстом, који смо, спремно,
С вером, с надом и с љубављу, на плећима
Понели.

Сад, слутим: ја бих спремно
На трговима узвикивао како добра је то грађа,
Јер јој мајка је Софија: из мудрости тога млека
Све потекне! А онда, знам, ти ћеш своје уверење
На пазар изнети, па рећи како увек, на сваком месту,
Те три кћери мудрости вазда своју показују снагу и слогу:
Љубав је увек љубав, нада је нада, а вера је вера,
Али су заједно јаче од троструке снаге,
Али су моћне само ако су праве
И ако лажи нема!

Можда бисмо,
Као и обично, широку развили
Расправу, можда бисмо у реторске
Упали заносе, али ноћ око мене,
Тешка ноћ, шамар ми звекну
Тако да прсти самоће на дебелом ми образу

Утиснуше белег, незаборавног трага!
Можда би, опет, речи почеле спремно да излажу
Оне ризнице, које дубоко у себи
Држимо скривене.

Ето, сад не знамо где смо,
А ја те и даље осећам, ту негде око себе,
Још више у себи, у овој дугој и предугој ноћи,
У којој шапућеш ми нечујно о опекама
И о градњи дома! Напорно је све то,
Али је радосна ова узвишена свечаност
Мртвих и живих! А ум, ни на трен
Неће да заћути! Граница је ту, око мене,
Али ја је не упознах, ја је у заносу газим
Свакога трена:

Ово сам
Ја, ово сам ти!
Ово си ти,
Ово си
Ја!